



תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוט רש"י

פרשת קדושים | אייר תשפ"ד | גיליון י"ח

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תרי"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

פנינה לשולחן השבת

הדרישה מכל אחד לפי רמתו

בתחילת הפרשה אנו מוצאים כמה וכמה פעמים פסוקים המסתיימים במילים 'אני ה' אלקיכם'.

פירשו כמה צדיקים (הרה"ק בעל תפארת שלמה זי"ע; הרה"ק בעל חידושי הרי"ם מגור זי"ע, ועוד) שטמון כאן לימוד חשוב.

הלוא רש"י כותב בתחילת הפרשה שפרשה זו נאמר בהקהל, לכל בני ישראל, לפיכך בא הפסוק להציב דרגות שונות בין בני ישראל, כאשר כל אחד לפי הרמה הרוחנית שלו מוצא את הקשר שלו אל הבורא ואת מקומו בעבודת ה'. מכל אחד דורשים ותובעים לפי הרמה שלו. לבעלי המדרגה ובני עליה נאמר הציווי 'קדושים תהיו', ובכך - אני ה' אלקיכם.

אחריהם יש אנשים שאינם קדושים ופרושים כל כך, אבל לכל הפחות מקיימים את מצוות התורה, מכבדים את ההורים ושומרים שבת, עליהם נאמר 'איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו', ובכך - אני ה' אלקיכם.

למטה מהם יש אנשים במדרגה נמוכה יותר, שהקשר שלהם אל הבורא מסתכמת בכך שנמנעים לעבוד עבודה זרה, עליהם נאמר 'אל תפנו אל האילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם', ובכך - אני ה' אלקיכם!

הפלא ופלא!

חיים של תורה

מעלת והשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירוט רש"י הק'

מה יש לברר בשידוך?

"פעם בא אחד הנכדים אל זקנו הרה"ק בעל פחד יצחק מבאיאן צוק"ל לשאול את חוות דעת קדשו אודות שידוך אחד שמציעים לבתו, עלם טוב ומשובח מאוד בכל המעלות, הורה לו הרה"ק: תברר האם הבחור לומד בכל שבוע חומש ורש"י, אם תשמע שהוא לומד, אזי תעשה את השידוך!
(דעת משה)

טערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

רש"י מגדיר את פרשת קדושים כך: 'רוב גופי תורה תלויים בה', ואכן הפרשה עשירה במצוות רבות שבין אדם לחברו ובין אדם למקום. ונסכם אותם לפי נושאים.

מצוות שבין אדם לחברו ולמקום • העונשים על עבודה זרה ועריות

א. ממון הזולת.

ב. בין אדם לחברו.

ג. בין אדם למקום.

ד. מקדש וקרבתו.

ה. עבודה זרה וחוקות הגוים.

ו. עונשים על העריות.

א. ממון הזולת

אלו המצוות והאיסורים בפרשה הנוגעות לממון הזולת: א. לא לגזול. ב. לא לכחש ולשקר בתביעת ממון. ג. לשלם שכר פועל בזמן. ד. יושר בכלי משקל ומידה. ה. לשפוט צדק לפני ולעשיר.

ב. בין אדם לחברו

אלו המצוות והאיסורים בפרשה שבין אדם לחברו: א. כיבוד ומורא להורים, ועונש המקללם. ב. פאה ולקט, פרט ועוללות. ג. איסור קללה. ד. לא לתת לחברו עצה שאינה הוגנת. ה. לדון לכף זכות. ו. איסור רכילות. ז. לאהוב כל יהודי. ח. לא לעמוד על דם רעהו. ט. לומר תוכחה בלי לבייש. י. להדר פני זקן. יא. לאהוב את הגר ולא לצערו.

ג. בין אדם למקום

אלו המצוות והאיסורים בפרשה שבין אדם למקום: א. להיות קדושים. ב. לשמור שבת. ג. לא להישבע לשקר בשם ה'. ד. כלאי זרעים וכלאי בהמה. ה. שעטנז. ו. ערלה ונטעי רבעי. ז. איסור אכילת בהמה טרם יציאת

הנפש. ח. הקפת הראש וגילוח הזקן. ט. שרט וקעקוע. י. מסירת הבת לעבירה. יא. אכילת שקצים. יב. להשגיח על שחיטת רוב הקנה.

ד. מקדש וקרבתו

אלו הן המצוות והאיסורים הנוגעות למקדש ולקדשיו: א. מורא מקדש. ב. פיגול ונותר. ג. איסור אכילה מקרבן לפני זריקת הדם. ד. קרבן אשם שפחה חרופה. ה. איסור עבודה זרה וחוקות הגוי

אלו הן המצוות והאיסורים הנוגעות לעבודה זרה וחוקות הגוי: א. לא לעשות מסכה. ב. איסור אוב וידעוני. ג. איסור העברת בנו למולך.

ו. עונשים על עריות

התורה מרחיבה בעונשים על איסורי עריות, חלקם בשריפה, חלק בחנק, וחלקם בסקילה. ובלי עדים והתראה נענשים בכרת.

מבט על פרשת קדושים הבעל"ט:

נושאי הפרשה: קדושת הכהנים • דיני תרומה וקדשים • פרשת המועדות • פרשת המנורה והשלחן

מה בפרשה: מצוות הנוהגות רק בכהנים | מי הם הרשאים לאכול תרומה וקרבתו | איסור להקריב קרבתו בעלי מום | איסור שחיטת אותו ובנו ביום אחד | פרשת המועדות | הדלקת הנרות המקדש | מצוות עריכת הלחם על השלחן במקדש | עונש למגדף כלפי מעלה, ולהורג אדם או בהמה | התרחקות מעריות והעונש עליהם.

החל מהשבוע הבא בס"ד העלון מופץ בפורמט דפוס בכל החבי הארץ באמצעות מאות מזכי הרבים שהתגייסו להפצת התורה רוצים להפיץ אורה גם באזור מגוריהם?

פנו כעת להצטרפות באמצעות קו 'קול התורה' 02-500-20-18 (מענה אנושי או השארת הודעה)

בעמדות 'נדרים' או באמצעות דוא"ל: gts025002018@gmail.com

בדרך התורה – הפרשה ולקחה – מאוצרם של גדולי הדורות

הפסקה בפסוק האחרון

אִישׁ אָמוּ וְאִבּוֹ תִּירָאוּ (ויקרא יט, ג)

כל ימיו היה מקפיד הרה"ק בעל דמשק אליעזר מוויזניץ זי"ע, שלא להפסיק באמצע לימוד שנים מקרא ואחד תרגום, כפי המובא בשם האר"י הקדוש שיש ענין גדול שלא להפסיק באמצע.

פעם כשהגיע כבר פסוק אחד לפני הפסוק האחרון של הפרשה, נכנס אל חדרו אביו

הרה"ק בעל אהבת ישראל זי"ע ושאלו דבר מה, מיד ענה הבן לאביו את התשובה והפסיק מלימודו. לאחר שיצא האב התחיל שוב הדמשק אליעזר להעביר את כל הפרשה פעם נוספת, בגלל שהפסיק באמצע בדיבור.

אחד מתלמידיו שנכח בשעת המעשה תמה ושאל: 'רבי, מה היה קורה אם אביכם היה מחכה חצי דקה עד שתסיימו את הפסוק האחרון? כך לא היה עליכם להתחיל את כל הפרשה מחדש.'

ענה לו הדמשק אליעזר: 'כיבוד אב ואם זו מצוה מן התורה, וכי איזה ערך יש לשנים-מקרא-ואחד-תרגום שלי אם אניח לאבי לחכות אפילו רגע אחד?!'

אם הרבי יכול...

לא תעמד על דם רַעַף (ויקרא יט, טז)

סיפר הגאון החסיד רבי יעקב לנדא זצ"ל, אב"ד בני ברק:

הייתי עד נוכח בשעת מעשה בהיכלו של הרה"ק רבי שלום דובער מליובאוויטש זי"ע, הרש"ב, כאשר נכנס אליו יהודי נגיד ודמעתו על לחיו. בנו יחידו מחמד נפשו חלה במחלה אנושה והרופאים נואשו מחיו.

"אנא! יטיח הרבי רפואה שלימה לבני" התחנן-תבע האיש, כשהוא מניח לפני הרבי פתקה בה רשום שמו של הילד החולה.

"לברך אני יכול, אבל אני יוכל להבטיח" השיב הרבי.

שמע זאת האב, ובמר נפשו הרהיב עוז ואמר: "רבי! אם אכן אין באפשרותכם לסייע לי, אין לי שום טענה ותביעה עליכם, אבל אם יש לרבי אפשרות להבטיח ואינו מבטיח, מה עם 'לא תעמוד על דם רעף'!?"

הדברים יצאו מפי האיש, ופניו של הרבי החווירו כסיד, והוא שקע בשרעפי קודש. לאחר מכן ביקש מהאיש לצאת מהחדר ולהמתין בחוץ עד שיקרא לו.

כעבור זמן-מה קרא לו הרבי שיכנס, ואמר לו: "אני מבטיח לך שבעזרת ה' תהיה לבנך רפואה שלימה".

מיותר לציין שכך אכן היה.

מה עושה הילד בשוק הירקות?

והֲדַרְתָּ פָּנֶיךָ וְיִקְרָא יֵט, כַּט

כשהוא שוקע בהרהורי תורה צעד הגאון רבי נסים חדאד זצ"ל, הרב הראשי של ג'רבא, בשוק העיר. כאשר לפתע הוא רואה לפניו ילד אחד (שלימים נודע כגאון רבי יעקב כהן זצ"ל מחכמי העיר) מילדי התלמוד תורה, בידו סל והוא קונה ירקות בין דוכני השוק.

ניגש רבי נסים אל הילד ושאל: 'למה לא הלכת ללמוד בתלמוד תורה? השיב הנער: 'סבי, זבולון כהן, שלח אותי לקנות לו כמה דברים מהשוק, לצורך אורחים שבאו אליו'.

אמר לו הרב: 'תן לי את הסל והכסף, ומסור נא לי את רשימת המוצרים שצריך לקנות, ואתה לך ללמוד בתלמוד תורה.

כך החל הרב הראשי בכבודו ובעצמו לרכוש את המוצרים, וסיום הקניה הביאם בעצמו לביתו של זבולון כהן. באותו רגע לא היה זבולון בביתו ורק אשתו הייתה עדה למחזה הפלא, והיא השתוממה והתפלאה, איך יתכן שבעלה ישלח את כבוד הרב להביא סל ירקות!'

כשחזר בעלה לבית והיא שטחה בפניו את הפליאה, השתומם גם הוא על המעשה. הרי הוא שלח את נכדו הילד לקנות את המוצרים, ואיך הגיע הסל לידי הרב.

קם זבולון והלך לבית הרב לברר את פשר הדבר. נוף בו הרב ואמר: 'כיצד אתה מבטל את הילד מלימודיו? הלא ידעת מאמר חז"ל שאין מבטלין תינוקות אפילו לבנין בית המקדש!...' הורה זבולון וקיבל על עצמו שלא לשלוח יותר את הנער לצרכי הבית בזמני הלימודים.

מקיום ההלכה לא מפסידים

אָנִי ה' (ויקרא יט, טז) נאמן לשלם שכר (רש"י)

בעיצומה של מלחמת העולם השנייה נמלט מרן גאב"ד בריסק הגרי"ז זצ"ל יחד עם משפחתו מוורשא לווילנא. במשך שלשה ימים של המנוסה בדרכים היו בסכנה גדולה כשהייתם תלויים מנגד.

תוך כדי המנוסה הגיע זמן התפילה. ביקש הרב מבריסק שיעצרו את העגלות כדי שיוכל לרדת ולהתפלל בעמידה כדת וכדין, כיון שקשה לו לכוון כראוי בנסיעה. הוא אכן ירד מהעגלה והתפלל בצד הדרך, בעוד שאר הנוסעים בעגלות השמיעו טרוניות על הרב שמעכב את הנסיעה בשעת הסכנה.

בסוף התברר גודל הנס! כאשר הגיעו לעיר וילנא, מצאו אותה ריקה מיהודים. חיילים גרמניים שטפו את רחובות העיר, ורק בדרך נס לא הבחינו בעגלה בה נסע הרב מבריסק, רק גויה שהבחינה בעגלת הנוסעים היהודים צעקה להם לברוח במהירות מן העיר, כי הגרמנים כבר אספו את כל יהודי העיר ולקחו אותם ליעד ממנו לא שבים...

כל הנוסעים הביעו את התפעלותם מ'רוח הקודש' של הרב מבריסק, אבל הרב ענה ואמר: אין כאן מופת, אלא הגיון פשוט, מי שמתנהג על פי ההלכה מתקיימים בו דברי חז"ל 'אין אדם שומע לי ומפסיד!'

אפילו קטע קטן בתוס' אינך מבין!

אָנִי ה' אֶלְקֵיכֶם (ויקרא יט, לד)

יהודי ניצול שואה, אוד מוצל מאש, שסבל ייסורי שאלו ואיבד את כל היקר לו בשנות הזעם, נכנס אל מעונו של רבינו החזן איש זי"ע ותינה את צערו בלב נשבר על הצרות והתלאות שפקדו אותו באותם ימים קשים ואפלים, בדבריו פלט דיבורי טרוניה ותרעומת כלפי מעלה 'איך יתכן שיעשה השי"ת כה לבניו?'

במקום להשיב לו על השאלה, הוציא החזן איש כרך גמרא מארון הספרים. דפדף לאחד הדפים, הצביע על קטע קטן ב'תוספות' וביקש מהאיש שיסביר לו את כוונת בעלי התוספות. ניסה הלה ללמוד את התוספות ולהסביר פירושו, אך ככל שהשתדל לרדת לעומק דבריהם, הראה לו החזן איש שדבריהם מוקשים ונשגבים מהבנתו.

בלית ברירה התנצל הלה והודה על האמת שאינו מבין דברי התוספות. או אז פתח החזן איש ואמר לו בשפה נעימה: 'קטע קטן בתוספות אינך מצליח להבין, ואיך ברצונך להבין את הנהגת הבורא יתברך אשר אין חקר לגדולתו ותבונתו?!...'

שש שעות עמידה ברכבת

וּבְגֵד פְּלִאִים שֶׁעָטְנוּ לֹא יַעֲלֶה עֲלֶיךָ (ויקרא יט, יט)

כאשר אחד מבני ביתו של מרן הגאון רבי חיים מבריסק זי"ע נפל למשכב והיה צורך לנסוע עמו ברכבת מבריסק לוורשה לצורכי רפואה, החליט רבי חיים לנסוע בעצמו וללוות את החולה.

בדרך כלל כשהיה רבי חיים נוסע ברכבת היה יושב במחלקה השלישית, שם היו כסאות שאינם מרופדות, מחששו שמה המרופדות עשויות משעטנו. אבל בדיק באותה שעה עמדה לצאת רכבת מהירה ולא היה בה מקום פנוי במחלקה השלישית, הוא סירב לחכות אפילו זמן מועט לרכבת הבאה שתבוא עוד מעט, כי בענין של פיקוח נפש אין לדחות אפילו לרגע.

כך נסע עם החולה במחלקה השנייה של הרכבת המהירה, אך הוא עצמו עמד במשך כל הנסיעה הארוכה. על אף שנמשכה שש שעות, הוא לא ישב אף לא לרגע, שלא להכשל בחשש שעטנו!

זאת התורה ביאורי מושגים ומנהגים בתורה

חיה הנקראת 'דוע', ובאמצעות כישופים שונים כורים לעצם לדבר ולהודיע עתידות. התורה אוסרת להתעסק בכישופים אלו או לשאול שאלות את המכשפים, ועונש חמור ניתן לעוסק בהם.

"אונאת דברים" - בנוסף לאיסור אונאה במזון בענייני מקח וממכר, בכמה מקומות בתורה, בפרשת קדושים ובפרשת בהר, אוסרת התורה את איסור 'אונאת דברים', שפירושו איסור לגרום צער לזולת בדיבור, במיוחד כשמדובר בגר צדק, שאין לצער ולפגוע בו באמירת 'אתמול אכלת נבלות וכיום אתה בא ללמוד?'

"כרת" - בפרשת השבוע מוזכרים כמה איסורים חמורים שעונשם הוא 'כרת'. קיים דיון רחב במהותו של עונש ה'כרת'. בחז"ל מובאות דעות חלוקות אם הכוונה למיתת האדם בהיותו בן חמישים שנה, או פחות מכן שישים שנה. בנוסף, איסור כרת כולל גם עונש של מיתה בלי בנים. יתירה על כך, עונש כרת כולל גם עונש רוחני לנשמת האדם, שהיא נכרתת מחיי עולם הנשמות ולא תזכה לעולם הבא.

א. 'שוע' - הבגד נעשה מחוטים שעברו סריקה והחלקה טרם הטוויה. ב. 'טווי' - החוטים עברו תהליך טוויה. ג. 'נז' - החוטים נארגו זה בזה למארג אחד.

"נטע רבעי" - פירות הצומחים על עץ בשלשת השנים הראשונות לנטיעתו נחשבים ערלה ואסורים באכילה. ואילו הפירות הצומחים בשנה הרביעית לנטיעתו נקראים 'נטע רבעי', ודינם כמו מעשר שני, דהיינו שהם נאכלים רק בירושלים, או לחילופין ניתנת אפשרות לפדות את הפירות בכסף ולהעלות את הכסף לירושלים, שם קונים בכסף דברי מאכל.

"אוב וידעוני" - אחד מסוגי הכישוף האסורים הוא הכישוף הנקרא 'אוב' [נקרא גם בשם 'פיתום'], במסגרתו שואל המכשף שאלות את רוח המת, וקול תשובת המת נשמע מתוך בית השיחי של המכשף. סוגי נוסף של כישוף הוא ה'ידעוני', במסגרתו מניח המכשף בתוך פיו עצם של

"כתף ונטף" - הנוצר את כרמו צריך להשאיר לעניים את העוללות, ומה הן העוללות? אשכול שלא גדל כל צרכו [מלשון תינוק ועולל קטן]. בדרך כלל לאשכול רגיל יש שדרה מרכזית ממנה יוצאים ענפים קטנים בשם 'פסיגים' עליהם צומחים גרגרי הענבים, פסיגים אלו סמוכים זה לזה ושוכבים האחד על 'כתפי' חברו, ועל שם כך נקראים פסיגים אלו בשם 'כתף'. כמו כן בתחתית שדרת האשכול, צומחת קבוצת גרגרי ענבים הנקראים 'נטף' משום שהם דומים לטיפות הנוטפות. אשכול דליל שאין בו כתף ולא נטף, הוא נקרא 'עוללות' שיש להשאיר לעניים.

"שוע טווי ונז" - להתורה אוסרת ללבוש בגד שעטנו העשוי מצמר ופשתים יחד. המילה 'שעטנו' מורכבת משלשה מילים 'שוע טווי ונז', ללמד שאיסור לבישת שעטנו נאמר רק בבגד שיש בו את שלשת הנאים:

מה הקשר של נוסח ספרד לבגדי שעטנו?

בפרשת השבוע אנו לומדים על איסור לבישת שעטנו, ולהלן נעסוק בסערה הלכתית שהתעוררה בדורות הקודמים בהיכלי הפוסקים האם אפשר למנוע מש"ץ לרדת לפני התיבה בבית מדרש של חסידים כשהוא לבוש בגדי צמר.

חומרת צדיקי החסידות

מנהג וחומרה מיוחדת נהגו גדולי ישראל בדורות הקודמים, שלא ללבוש כלל שום בגד העשוי מצמר, מחשש שמא יש בו תערובת חוטי פשתן ושייך בו איסור שעטנו, והיו לובשים רק בגדי צמר גפן או פשתן (שלא היה בו חשש שיתערב צמר). יש המביאים שמקור חומרה זו היא מהבעל שם טוב זי"ע (דברי ישראל - מודוץ, כללי אורייתא דף לב, טור ג).

בגד צמר על גבי בגד פשתן

בספר זכרון יהודה (דף יח) הביא בשם אביו הגה"ק מהר"ם א"ש מאונגוואר זצוק"ל, שבאמת אין חשש תערובת חוטי פשתן בתוך הצמר, אלא החמירו לשיטת הירושלמי שאסור ללבוש בגד צמר אפילו "על גבי" בגד פשתן, וכיון שהכחונת הוא מפשתן החמירו שהבגד העליון לא יהיה מצמר.

חומרת תלמידי הגר"א

במנהג זה נהגו בעבר גם גדולי תלמידי הגר"א, כך מביא הגאון בעל חכמת אדם זצ"ל (כלל קט אות כה): "ראוי לכל ירא שמים שלא ילבוש הבגדים של צמר שרגילין למצוא בהן חוטי פשתן וענגילשע פאציילא ע"פ נסיון ראינו שהשתי פשתן והערב צמר". כך

כך גם הרה"ק בעל התניא זי"ע כותב במכתב (נדפס באגרת אדמו"ר חוקן ח"ב עמוד נו) שתלמידי הגר"א גם מקפידים שלא ללבוש בגדי צמר.

בגדי צמר בשעת התפילה

קפידה מיוחדת היתה אצל חסידים, שעל כל פנים בשעת התפילה לא ילבוש בגדי צמר, כי בעת התפילה חמור יותר העבירה של שעטנו המעורר את השטן. שכן שעטנו הוא מלשון 'שטן עז'.

לתיבה הלוכש בגדי צמר, ולא נודע לנו אימתי תיקנו תקנה כזו? ומה הקשר בין תפילה בנוסח ספרד ללבישת שעטנו?

תקנת הישמח משה

למעשה, תקנה זו של הישמח משה שלכל הפחות הש"ץ יימנע מלבישת צמר, התפשטה בכמה וכמה קהילות יראים, ובפרט אצל הצדיקים יוצאי חלציו, ודנו בזה בכמה שאלות אם ניתן למנוע מש"ץ לגשת לעמוד בבגדי צמר, ראה בשו"ת ערוגת הבשם (סי' סב), שו"ת תשורת ש"י (מהדור"ב סי' סז) שנשאל בשאלה זו ודעתו להקל באבילים, שו"ת יגל יעקב' יו"ד סי' פו, לבושי מרדכי יו"ד מה"ת סי' קמא).

המחאה נגד הש"ץ

עד כדי כך הגיע קפידת החסידים להמנע מללבוש בגדי צמר, שלא נתנו לירד לפני התיבה להתפלל למי שלא נזהר בדבר. כתוצאה מכך נתהווה פולמוס רחב. היה זה אחרי שבעיר אחת, בבית הכנסת בו התפללו בנוסח האריה"ק - כמנהג החסידים להתפלל בנוסח זה - ירד לפני התיבה תלמיד חכם לבוש בגדי צמר, המתפללים שנמנו על עדת החסידים מחו גנדו מלהתפלל כש"ץ, וטענו כיון שהציבור כאן מתפללים בנוסח האר"י הקדוש שהוא נוסח ספרד בודאי אינו ראוי לעבור לפני התיבה מלבוש בגדי צמר, כי המתפלל בנוסח האר"י חייב ללבוש בגדים שאינם של צמר.

תשובת החתם סופר

אותו תלמיד חכם הריץ מכתב לפני שניים מגדולי הדור ההוא, ה"ה הגה"ק בעל חתם סופר זי"ע והגה"ק בעל ישמח משה מאיהעל זי"ע, ושאל אם עשו כדין כשסילקו אותו מלגשת לעמוד.

מון החתם סופר השיב לו תשובה ערוכה (שו"ת חתם סופר אור"ח סימן סו), ובדבריו הוא דוחה החשש שמא מעורב חוט פשתן בצמר, אחרי שרוב ישראל מלובשים בבגדי צמר ולא יתכן לומר שכולם נכשלים, ומ"מ הנזהר קדוש יאמר לו. אך בעיקר תמה החתם סופר מה שייכות יש בין לבישת בגדי צמר ובין תפילה בנוסח ספרד או אשכנז.

מתפללי נוסח ספרד קיבלו על עצמם לא ללבוש בגדי צמר

רוח אחרת היתה בתשובתו של הגה"ק הישמח משה (שו"ת השיב משה אור"ח סימן ז) והוא מצדיק את החומרה שלא ללבוש בגדי צמר, ורשאים הציבור לתקן תקנה שהשליח ציבור יקפיד שלא ללבוש בגדי צמר, ובבית כנסת של חסידים המתפללים בנוסח האר"י בוודאי רשאים למחות שלא ללבוש בגדי צמר.

החתם סופר: מתי נתקנה תקנה זו?

תשובת הישמח משה הגיעה לידי של החתם סופר, ושוב השיב ידו לחזק דעתו בתשובה נוספת (שם סימן טז), ובעיקר תמה החתם סופר על הישמח משה שכתב שהמתפללים נוסח האר"י קיבלו על עצמן שלא להוריד

תגובות לדעת תורה מצורע

בנוגע לשאלה על הסיפור שמופיע בכמה ספרים שהחפץ חיים למד ממעשה שהיה עמו שאסור לאדם לדבר לשון הרע על עצמו, והרי בספרו חפץ חיים מביא מהילקוט שמעוני שמוטר לאדם לדבר על עצמו. והבאתם תירוץ שאין כוונת הירושלמי שמוטר לדבר אלא שהקב"ה מחל על החטא שדיבר על עצמו.

רציתי לציין מה שראיתי בזה בספר עמק אבות שכתב, שבתחילה קודם אותו מעשה סבר רבינו החפץ חיים זי"ע שמה שכתוב שם 'שרא לך' פירושו 'מוטר לך', ולכן העתיק בספרו חפץ חיים הלשון 'עליך אתה רשאי לומר כן', אבל אחרי אותו מעשה נתגלה לו שהפשט בילקוט שמעוני הוא אחר, ומה שכתבו 'שרא לך' פירושו 'מחול לך', וזה שאמר החפץ חיים שהתגלה לו שאסור לאדם לדבר אפילו על עצמו, דהיינו שנודע לו פשט חדש בילקוט שמעוני.

בברכה מרובה
שרגא צבי. ז. תל ציון

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה?
יש לכם הערות והוספות?
שלחו לנו gts025002018@gmail.com
ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים
המובחרים של לומדי התורה

איצר התורה יחלוס מהפרשה

תורה זהלכה נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

האם מותר לסרק את שער הפיאות והזקן?

פסק שיש לחוש לדבריו גם לענין תלוש שערות יש לחוש!

בשו"ת חתם סופר (יו"ד סי' קלט) אנו מוצאים תשובה שכתב רבינו החתם סופר זי"ע אל חותנו רבינו עקיבא אייגר זי"ע בשאלה זו: "אשר בדק לן מר מנ"ל היתר סריקות פאות הראש... א"כ יש לאסור כל מיני הקפה ואפי' במסרק וכדנתן נזיר חופף ומפספס אבל לא סורק, אלו דברי קדשו".

לא ראיתי מי שיחשוש לכן

החתם סופר מעיד שלא ראה מי שיחשוש לחשוש זה "לא חזינו לרבנן קשישי דמהורו, בהכי וגם ראיתי למורי הגאון חסיד שבכהונה מה"ז נתן אדלער זצ"ל מרי דעובדא דעבידי הכי, ש"מ לית דחש להאי מילתא"

החתם סופר מיישב את המנהג על פי שיטת הרמב"ם שאם משאיר ארבעים שערות אין בזה איסור, ובדרך כלל נשארים ארבעים שערות, וגם אם לא נשאר אפשר להתיימד מדין דבר שאינו מתכוון, ועוד סברות. האחרונים האריכו עוד בשאלה זו, ותן לחכם ויחכם.

בפרשת השבוע אנו לומדי את הציצית (ויקרא יט, כז) לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך.

איך מצאנו ידינו ורגלינו?

רבינו עקיבא אייגר זי"ע בחידושו על הגמרא (שבועות ב, ב) כותב: "ראיתי להתעורר ולתמוה, איך מצינו ידינו ורגלינו בסריקת פאות הראש!", תמימתו מבוססת על המבואר מהשלחן ערוך (יו"ד קפא, ג) שיש לחוש לשיטות שאיסור השחתת הפאות והזקן הוא לא רק בתער אלא גם במספריים כעין תער, וכשמסרק את הפיאות והזקן תולש שערות!. בהמשך דבריו מצדד למצוא סברות להקל, כי יש לסמוך על השיטות שהאיסור הוא רק כשעוקר את כל השערות ואינו משייר כמה שערות, וגם יש לצרף את סברת דבר שאינו מתכוון, והוא מסיים: "וצ"ע לדינא"

הערוך לנר: יש להסתפק:

בדומה לזה כותב בעל ערוך לנר (מכות כ, א): "ובזה יש להסתפק אפילו לדין, אם יש חשש ג"כ לתלוש שערות פאות מעיקרן ביד או לא... ואחרי שהש"ע

מתחרה שלך ויש לו אומנות או נות דומה לך, תאהבהו, ולא כדרך בני האומניות ששונאים זה את זה. (פרדס יוסף)

והתקדשתם והיייתם קדושים (כ, ז) לא רק 'ההתקדשתם' באופן חד פעמי, אלא 'היייתם קדושים' תמשיכו להישאר קדושים בקדושה שאינה נפסקת. (פאר ישראל, בוהוש)

ואהבת לרעך כמוך (יט, יח) כשם שאתה אוהב את עצמך למרות כל חסרונותיך, כך תאהב את חבריך אף שיש לו חסרונות. (הרה"ק רבי ברוך ממעוז'צו זי"ע)

הזכת תוכיח את עמיתך (יט, יז) על האדם לתקן תחילה את עצמו בטרם יאמר תוכחה לאחרים, תחילה 'הזכח' - את עצמך, ואחר כך 'תוכיח את עמיתך'. (תולדות יעקב יוסף)

וּכְפַר עַל הַקֹּדֶשׁ (טז, טז) ויכפר בדיבורים (תרגום יונתן) הכהן יכפר על עבירות של דיבורים אסורים בקודש, כגון שיחה בשעת התפילה, או דיבורי חול ביום שבת קודש. (דברי ישראל)

דַּבַּר אֵל פֶּלַע עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (יט, ב) מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל (רש"י) מצות 'קדושים תהיו' אין פירושה להיות פרוש ומובדל מבני אדם, אלא 'בהקהל נאמרה', להיות דעתו מעורבת עם הבריות. (חתם סופר)

קְדוּשֵׁים תִּהְיוּ (יט, ב) יש קשר בין תחילת הפרשה לסופה המסתיימת במילים 'מיהם בס', ללמדך: גם אם הדבר יעלה במשמיות נפש ובדם, קדושים תהיו! (הרה"ק מאקצאק זי"ע)

וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ (יט, יח) גם אם חברך הוא 'כמוך', שהוא

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירושי רש"י הק'

יוסיף דעת'

מי קודם, קרדום או מגל?

על הפסוק בפרשה (ויקרא יט, יח) 'לא תקום ולא תטור', מסביר רש"י: לא תקום - אמר לו השאילני 'מגלך', אמר לו לאו, למחר אמר לו השאילני 'קרדומך', אמר לו איני משאילך כדרך שלא השאלתני, זו היא נקמה. ואינו היא נטירה, אמר לו השאילני 'קרדומך', אמר לו לאו. למחר אמר לו השאילני 'מגלך', אמר לו הא לך ואיני כמותך, שלא השאלתני. זו היא נטירה, שנטור האיבה בלבו אף על פי שאינו נוקם.

יש לתמוה ולדייק דיוק עצום ברש"י, מדוע ב'לא תקום' מתאר רש"י את הסיפור שהראשון ביקש מגל והשני מבקש מחור קרדום, ואילו בלא תטור מתאר רש"י את הסיפור שהראשון מבקש קרדום, והשני מבקש מחור מגל? מה פשר שינוי בולט זה?

'חידה בפרשה'

פירוש שונה

בפרשת השבוע מופיע בתורה פעמיים משפט מסוים בן ארבע מילים, ללא כל שינוי במילים או בניקוד, ובכל זאת כל פעם במשמעות שונה לחלוטין, התדע מהו?

שימו לב - הודעה חשובה!

היות ואנו עוברים כס"ד כשבועות אלו

להפצת הגיליון השבועי אף בפורמט דפוס

החל מהשבוע הבעל"ט ישתנו מועדי פרסום חלק מהמדורים

שמות הזוכים | פתרונות לחידודי תורה' ו'יוסיף דעת' |

תגובות קוראים

יופיעו בעז"ה כל שבוע בפרש של שבועיים, ולא שבוע כפי שהיה עד כה (דהיינו - לדוג': בפרשת בהר יופיע הפתרונות וכו' של השבוע פרשת קדושים וכו')

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בין 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

בין המישיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיס בן 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיס בן 100 ש"ח

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות של פסח

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הבה"ח דוב ויינברג - בריסק ירושלים - ירושלים

הבה"ח אברהם בן ציון פוגל - חכמת שלמה באבוב - בני ברק

הבה"ח ישעיהו זאב בורשטיין - בית מרדכי זווהיל - צפת

הרב אברהם לודמיר - קהל חסידים - אלעד

הבה"ח יצחק צבי פרייא - קרעטשניף - אלעד

הרב אברהם אבוקסיס - כולל חצות - ביתר עילית

הרב עלי כהן צמח - כולל דרכי ישראל - ירושלים

זוכים במבחן יומי ע"ס 500 ש"ח

הרב ינון רבניאן - חזון מיכאל - ירושלים

הרב דורון שמי - ירושלים

זוכים במבחן יומי ע"ס 600 ש"ח

הבה"ח אליהו גרוס - מתיבתא מכינה ליש"ק - אשדוד

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישיית

לימוד התורה שבכתב ע"י רבנות אלפי ישראל

מוקדשים לזכות ידידנו הנכבד והנעלה

הרב עזריאל שליט"א בן פריווא נעמי

זכות התורה ולומדיה תעמוד לימינו להיושע בכל מיילי דמיטב, בביריות גופא ונהורא מעליא ורוב נחת ואושר עד בלי ד

לנצל את ימי שישי ושבט

לכבוד מערכת 'תורה שבכתב', אבקש לפרסם מכתב זה בגיליונכם הנכבד, לזיכוי הרבים.

הנה עכשיו בימות הקיץ כאשר יש זמן רב בערב שבת קודש ושבט אחרי הצהריים, כאשר השבת נכנסת ויוצאת בשעה מאוחרת, זה הזמן לנצל את ערב שבת ושבט להשקיע יותר בלימוד חומש רש"י. בעוד שבשבטות החורף קורה שמחמת קוצר הזמן אדם לא מספיק ללמוד את חומש רש"י, הרי כעת בקיץ יש לכל אחד שעות פנויות אותן יוכל לנצל ללימוד חומש רש"י, במתינות ובהעמקה. לא סתם במרוצה בעלמא, אלא להעמיק, אם על ידי עיון בשפתי חכמים או בשאר מפרשי רש"י. טעמו וראו כי טוב!

ואשרי מי שזוכה ללמוד בכל יום את חומש רש"י של אותו היום, או לכל הפחות לסיים את לימוד חומש רש"י כבר בערב שבת, כך ייכנס אל השבת לאחר ידיעת כל הפרשה כהוגן. בפרט לפי השיטות שבימינו יש חיוב להעביר הסדרה שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י, יש עניין מיוחד לסיים להעביר הסדרה כבר בערב שבת קודש, כידוע מפי ספרים וסופרים. אבל לכל הפחות בשבת אחרי הצהריים כאשר יש זמן פנוי, ראוי שכל אחד ינצל שעות אלו ללימוד כל הפרשה עם פירוש רש"י, שיש בכך חובה וגם זכות יחד!

הציעו באלפי ישראל

חיים מאיר ט. עפולה.

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים?

שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס' com

יגדיל תורה

ערכונים מהנעשה ונשמע במפעל העולמי תורה שבכתב

אגרות הציונים הגיעו לבתי המוני הנבחרים

מיד לאחר חג הפסח הגיעה לבתי רבבות אלפי לומדי ונבחי תורה שבכתב הקבועים, האגרת התקופתית המכילה אף את סיכום תוצאות וציוני המבחנים שערך כל אחד בתקופה האחרונה החל מתחילת ספר שמות ועד כה.

רבבות האגרות נשלחו לבתי המוני נבחי תורה שבכתב הקבועים, ע"פ הכתובות והפרטים האישיים המעודכנים במערכת כפי שנקלטו בעת הרישום, אם יש לכם שגיאה בפרטי ההזדהות או פרטים שהשתנו ולא קבלתם את המכתב משום מה, תוכלו לעדכן באמצעות הודעה למערכת בקו קול התורה או בנדרים פלוס, על מנת שהמכתבים הבאים יגיעו ליעדם כראוי להנאתכם.

מסכמים בסיפוק רב את מבצע יומי דניסן

בסיפוק רב הסתיים במפעלנו מבצע 'יומי דניסן' כאשר דווקא בימי ערב החג ועיצומם של ימי יום טוב וחולו של מועד, כשישראל קדושים טרודים ישראל במצוות ומצויים בחיק המשפחה, הקפידו המוני הלומדים והנבחרים על הלימוד היומי הקבוע ולא זנחו את הקביעות הקדושה כולל עריכת מבחנים יומיים ושבועיים.

מתוך מטרה לעודד את הלימוד היומי הקבוע בתורה הקדושה עם פירוש רש"י הק' - חק ולא יעבור, הוכרז על מבצע מיוחד נושא פרסים למקפידים על עריכת המבחנים כס"ד החל מראש חודש ניסן ועד ראש חודש אייר הבעל"ט - יום יום, ובמקביל, נקבעו סדרי הלימוד לקראת ימי שבוע שחל בו פסח בהם אין קריאה מפרשת השבוע, כאשר המבחנים

נערכו על סדר הקריאה, כולל מבחן מיוחד על דברי הגמרא במסכת מגילה אודות סדר הקריאה בחולו של מועד.

עם סיום המבצע, נערכים במפעלנו להגרלה הגדולה שתיערך בשבוע הקרוב בעז"ה ובה יעלו זוכים רבים על מתנות אפיקומן יקרות ערך. ההידים הרבים להם זכינו כס"ד, עם אלפי תגובות ומשובים חיוביים, לצד המוני המשתתפים - מעידים כאלף עדים על הצימאון האדיר שיש בקרב בני ישראל היקרים להתחבר אל הלימוד היסודי והבסיסי של התורה הקדושה עם פירוש רש"י, ומחוקקים את ידינו להמשיך ולפעול ביתר שאת ועוד להגדיל תורה ולהאדירה.

בשבוע הבעל"ט פנים חדשות באים לכאן כס"ד

החל מהשבוע הבעל"ט, נתחיל בהפצת הגיליון אף בפורמט דפוס בעז"ה, עקב הביקוש הרב לו וזכה גיליונו והפניות הרבות שחזרו ונשנו בכל משת תקופת הופעת הגיליון.

מה שהחל כגיליון ניסיוני ומצומצם לפני חודשים אחדים, כבש זה מכבר את המקום המכובד ככותל המזרח של גיליונות השבת כאשר רבים וטובים מבקשים מי יראנו טוב ומצפים להופעת הגיליון בפורמט הדפוס.

ואכן, לקראת תחילת הופעת הגיליון בפורמט דפוס, ישתנה הגיליון במראה וישודרג בעיצוב מרענן ומשובב לב, ואף יתווספו מספר תכנים מרתקים ועוד היד נטויה כאשר יחוו עיניכם כס"ד. זה הזמן להצטרף אל מוזי הרבים ומפיצי התורה שהתנדבו לזכות את הרבים בהפצת הגיליון באזור מגוריהם מדי שבוע.

להצטרפות לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל

ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: GTS025002018@GMAIL.COM

הצטרף עכשיו ללימוד היומי בתורה הקדושה עם פירוש רש"י קו 'קול התורה' שמעו ותחי נפשכם!
02.500.20.18

